

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа “Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів” МОЗ України

ПОГОДЖЕНО

Директор Державної установи
«Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів
МОЗ України»

Т.І. Чернишенко

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник Директора Департаменту
кадрової політики, освіти, науки
та запобігання корупції МОЗ
України

О.П. Волосовець

АКУШЕРСТВО

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12010101 “Лікувальна справа”

Київ
2011

АКУШЕРСТВО

Укладачі:

В.І. Тарасюк — викладач-методист, викладач вищої категорії, викладач акушерства та гінекології Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного;
О.К. Тарасюк — канд. мед. наук, викладач вищої категорії, викладач акушерства та гінекології Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії акушерства та гінекології Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного 30 серпня 2011 р., протокол № 1.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні опорної циклової комісії з акушерства та гінекології КРВНЗ “Кримський медичний коледж” 13 жовтня 2011 р., протокол № 3.

Рецензенти:

Б.Ф. Мазорчук — доктор мед. наук, професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 1 Вінницького Національного медичного університету імені М.І. Пирогова;

О.В. Булашенко — доктор мед. наук, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 2 Вінницького Національного медичного університету імені М.І. Пирогова;
А.Г. Фесун — головний лікар Вінницького клінічного пологового будинку № 2.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Акушерство” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12010101 “Лікувальна справа” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Мета дисципліни — ознайомити студентів з досягненнями світового і вітчизняного акушерства, фізіологічним перебігом вагітності, пологів і післяпологового періоду, основними видами акушерської патології і підготувати спеціаліста до самостійної роботи в медичних закладах охорони здоров'я.

Методист-спеціаліст повинен володіти основами деонтології, медичної етики та знати основи охорони праці та безпеку життєдіяльності в акушерстві під час роботи з вагітними, роділлями та породіллями.

Лекції мають передувати навчальній практиці і проводитися з використанням різних форм роботи. Викладання теоретичного матеріалу пропонується проводити лекційним методом із застосуванням аналізу клінічних завдань, ділових ігор, моделювання проблемних ситуацій. Під час викладання теоретичного матеріалу слід повідомляти студентам про найновіші досягнення акушерської науки, вивчати чинні накази Міністерства охорони здоров'я України.

Важливим моментом в організації навчальної практики є місце її проведення — кабінет доклінічної практики, жіноча консультація, пологовий будинок, що створювало б оптимальні умови для засвоєння практичних навичок, формування вмінь, використання теоретичних знань у клінічних ситуаціях.

На вивчення дисципліни відводиться 108 год, з них 20 — на лекції, 52 — на навчальну практику, 36 — на самостійну позааудиторну роботу.

Програма передбачає складання семестрового та державного іспитів.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- сучасну організацію надання акушерсько-гінекологічної допомоги;
- медичну етику та деонтологію;
- основи законодавства України про охорону здоров'я матері та дитини;
- правила техніки безпеки під час роботи з медичним обладнанням та інструментами;
- основи фізіологічного та патологічного перебігу вагітності, пологів, післяпологового періоду;
- основні види акушерської патології.

Студенти повинні вміти:

- оформляти медичну документацію;
- виконувати основні лікувально-діагностичні процедури;
- діагностувати вагітність в ранні та пізні терміни;
- проводити обстеження вагітних, роділь і породіль;
- готувати медичні інструменти та асистувати лікарю під час обстеження жінок і проведення акушерських операцій;
- надавати допомогу під час нормальних пологів;
- надавати першу медичну допомогу новонародженим;
- здійснювати невідкладну медичну допомогу вагітним, роділлям і породіллям;
- діагностувати ускладнення вагітності й пологів;
- проводити санітарно-освітню роботу.

Студенти мають бути поінформовані про:

- основні принципи організації акушерської допомоги на сучасному етапі;
- чинні нормативні акти та накази Міністерства охорони здоров'я України;
- досягнення медицини, що втілюються в практику охорони здоров'я;
- нові лікарські засоби й методи їх застосування;
- нові методи діагностики з виявлення акушерської патології;
- рівень народжуваності в регіоні та Україні.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Вступ. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз	8	2	4	2
2	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності	9	2	4	3
3	Пологи, перебіг та ведення	14	2	8	4
4	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання	10	2	4	4
5	Невиношування та переносування вагітності. Аномалії пологової діяльності	10	2	4	4
6	Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологові травми	14	2	8	4
7	Вузкий таз. Неправильні положення плода	9	2	4	3
8	Тазові передлежання плода. Розгинальні вставлення голівки плода	13	2	8	3
9	Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність	10	2	4	4
10	Багатоплідна вагітність. Акушерські операції	9	2	4	3
11	Основи охорони праці та охорона праці в акушерстві	2	-	-	2
Усього		108	20	52	36

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні (циклові) методичні комісії навчальних закладів.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Тема	Кількість годин
1	Вступ. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз	2
2	Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності	3
3	Пологи, перебіг та ведення	4
4	Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання	4
5	Невиношування та переносування вагітності. Аномалії пологової діяльності	4
6	Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологові травми	4
7	Вузкий таз. Неправильні положення плода	3
8	Тазові передлежання плода. Розгинальні вставлення голівки плода	3
9	Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність	4
10	Багатоплідна вагітність. Акушерські операції	3
11	Основи охорони праці та охорона праці в акушерстві	2
Усього		36

ЗМІСТ

Тема 1. Вступ. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Жіночий таз

ЛЕКЦІЯ

Уявлення про акушерську науку. Основні етапи розвитку акушерства в Україні. Принципи організації акушерської служби в місті та на селі. Жіноча консультація — структура, функції, принципи роботи. Пологовий будинок: принципи організації акушерської допомоги. Основи законодавства України про охорону здоров'я жінки. Профілактика гнійно-запальних захворювань в акушерських стаціонарах. Санітарно-протиепідемічні заходи в рододопомічних закладах. Особливості професійної профілактики інфікування медичних працівників. Вимоги до особистої гігієни персоналу. Будова жіночого таза. Відділи таза, їх розміри. Зовнішні розміри таза. Визначення діагональної кон'югати, індексу Соловйова. Розрахунок справжньої кон'югати. Уявлення про провідну вісь таза.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Заняття проводяться в жіночій консультації, пологовому будинку. Ознайомлення зі структурою, обладнанням, документацією, організацією медичної допомоги. Ознайомлення із санітарно-гігієнічним режимом пологового будинку, різними способами миття рук, санітарною обробкою роділь. Ознайомлення з вимірюванням зовнішніх розмірів таза, діагональної кон'югати на фантомі в кабінеті доклінічної практики, жіночій консультації, відділенні патології вагітності. Вимірювання на вагітній зовнішніх розмірів таза, індексу Соловйова, розрахунок справжньої кон'югати.

Практичні навички:

- підготовка рук до приймання пологів;
- санітарне оброблення роділля в санпропускнику;
- вимірювання зовнішніх розмірів таза;
- вимірювання індексу Соловйова;
- вимірювання діагональної кон'югати на фантомі;
- визначення справжньої кон'югати.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Уявлення про акушерську науку.
2. Будова жіночого таза.
3. Жіночі статеві органи.
4. Нормальний менструальний цикл.

Тема 2. Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності

ЛЕКЦІЯ

Уявлення про фізіологію вагітності. Запліднення. Імплантація. Утворення та функції плаценти, оболонки, пуповини, навколоплідних вод. Основні шви, тім'ячка, розміри голівки. Зміни в організмі жінки під час вагітності. Критичні періоди вагітності. Діагностика вагітності ранніх термінів. Сумнівні та імовірні (вірогідні) ознаки. Діагностика вагітності пізніх термінів: достовірні ознаки вагітності. Методика обстеження вагітних: опитування, об'єктивне обстеження, загальне та спеціальне акушерське обстеження. Визначення положення, позиції, виду позиції, передлежання плода. Зовнішнє акушерське обстеження — прийоми Леопольда. Вислуховування серцебиття плода. Сучасні лабораторні та додаткові методи дослідження в різні терміни вагітності. Визначення терміну вагітності, декретної відпустки, дати пологів. Обстеження вагітної під час взяття на облік. Ведення вагітної в жіночій консультації.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Заняття проводяться в кабінеті доклінічної практики, жіночій консультації, відділенні патології вагітності. Збирання анамнезу, ознайомлення з оглядом вагітних, вимірювання зовнішніх розмірів таза, висоти стояння дна матки та окружності живота, вислуховування серцебиття плода. Визначення терміну вагітності, дати декретної відпустки та пологів. Визначення положення, позиції та передлежання плода. Ознайомлення з патронажем вагітних.

Практичні навички:

- вимірювання окружності живота;
- вимірювання висоти стояння дна матки;
- вислуховування серцебиття плода;
- визначення положення, позиції, передлежання плода;
- заповнення патронажного листка.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Фізіологія вагітності.
2. Запліднення.
3. Імплантація.
4. Фізіопсихопрофілактична підготовка вагітної до пологів.
5. Комплексна підготовка до партнерських пологів, методика.

Тема 3. Пологи, перебіг та ведення

ЛЕКЦІЯ

Визначення термінів “пологи” та “нормальні пологи”. Сучасний погляд на причини настання пологової діяльності. Провісники пологів. Періоди пологів та їх тривалість. Пологові сили. Перебіг I періоду пологів. Уявлення про нижній сегмент, контракційне кільце. Свочасність відходження навколоплідних вод. Зовнішні ознаки відкриття шийки матки. Ведення I періоду пологів. Перебіг II періоду пологів. Врізування та прорізування голівки плода. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання. Ведення II періоду пологів. Ручна допомога при нормальних пологах. Перебіг III періоду пологів. Механізм відокремлення плаценти та народження послиду.

Активне ведення III періоду пологів. Ознаки відділення плаценти. Уявлення про фізіологічну кровотрату. Огляд плаценти на її цілість. Первинний туалет новонародженого.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Заняття проводяться у кабінеті доклінічної практики.

Відпрацювання методики акушерського обстеження, біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання, прийом пологів на фантомі, проведення первинного туалету новонародженого на ляльці, визначення на фантомі ознак відшарування плаценти та проведення методики активного ведення III періоду пологів.

У пологовому будинку, акушерському стаціонарі студенти приймають та проводять санітарне оброблення роділь, спостерігають у пологових палатах за їх загальним станом, вислуховуванням серцебиття плода, динамікою пологових сил, наданням ручної допомоги при нормальних пологах.

Визначення ознак відокремлення посліду. Участь у визначенні цілості плаценти, кровотрати під час пологів, проведенні первинного туалету новонародженого.

Практичні навички:

- відпрацювання біомеханізму пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання;
- підрахунок і оцінювання переймів;
- зовнішнє акушерське обстеження;
- вислуховування серцебиття плода;
- приймання пологів на фантомі;
- ознаки відокремлення посліду;
- оцінювання кровотрати під час пологів;
- огляд посліду на цілість;
- проведення первинного туалету новонародженого;
- активне ведення III періоду пологів.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Причини настання пологової діяльності.
2. Принципи знеболювання пологів, вимоги до знеболювальних препаратів.
3. Дистрес плода, фетоплацентарна недостатність.
4. Сучасні методи діагностики стану плода.

Тема 4. Фізіологічний післяпологовий період. Післяпологові септичні захворювання

ЛЕКЦІЯ

Загальне уявлення про післяпологовий період (ранній, пізній). Зміни в організмі породіллі. Догляд за породіллею. Ускладнення, які найчастіше виникають у післяпологовий період.

Гнійно-септичні післяпологові захворювання. Збудники. Шляхи проникнення. Класифікація септичних післяпологових захворювань. Клінічна картина. Діагностика та принципи лікування захворювань кожного етапу. Післяпологовий лактаційний мастит.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в пологових палатах і післяпологовому відділенні.

Ознайомлення з оглядом пологових шляхів.

Участь в обстеженні породіль, проведенні туалету породіль, догляді за швами на промежині.

Практичні навички:

- огляд пологових шляхів на фантомі;
- проведення туалету породіль;
- проведення догляду за швами на промежині.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Уявлення про післяпологовий період.
2. Лактація та грудне вигодовування дітей.
3. Гігієна жінки, яка годує груддю.
4. Спільне перебування матері та новонародженого, переваги.
5. Вивчення техніки здіждування молока.

Тема 5. Невиношування та переносування вагітності. Аномалії пологової діяльності

ЛЕКЦІЯ

Уявлення про невиношування вагітності. Класифікація невиношування. Аборт — мимовільний і штучний. Причини мимовільного аборта. Клінічні стадії. Тактика.

Передчасні пологи. Визначення. Причини. Клінічні стадії. Тактика ведення передчасних пологів.

Уявлення про переносену вагітність. Етіологія. Діагностика. Тактика ведення вагітності та пологів. Ознаки переносування у новонародженого.

Поняття, етіологія, класифікація аномалії пологової діяльності, діагностика. Сучасні методи лікування.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в пологовому будинку.

Спостерігання за проведенням штучних абортів, обстеженням вагітних з невиношуванням і переносуванням.

Спостерігання за роділлями з патологією пологової діяльності.

Ознайомлення з методами стимуляції пологової діяльності.

Практичні навички:

- підготовка набору інструментів для штучного переривання вагітності;
- контроль та оцінювання пологової діяльності;
- визначення розкриття маткового вічка зовнішніми способами (за контракційним кільцем, за методом Роговіна).

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Уявлення про невиношування та переносування вагітності.
2. Уявлення про звичний викидень.
3. Штучний аборт.
4. Причини аномалій пологової діяльності.
5. Показання до медикаментозного відпочинку.

Тема 6. Кровотечі під час вагітності, пологів та в післяпологовий період. Пологові травми

ЛЕКЦІЯ

Кровотечі в другій половині вагітності. Передлежання плаценти, передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: причини, клінічні прояви, ускладнення, невідкладна допомога. Кровотеча під час пологів та в ранній післяпологовий період.

Уявлення про пологовий травматизм. Розрив шийки матки, піхви та промежини. Причини. Класифікація. Діагностика. Загроза розриву промежини: діагностика, тактика.

Розрив матки. Причини. Класифікація. Клінічна картина загрози розриву матки, розриву матки, що розпочався, розриву матки, що відбувся. Невідкладна допомога.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Заняття проводяться в жіночій консультації, пологовому будинку.

Ознайомлення з виявленням жінок із чинниками ризику виникнення кровотеч, обстеженням вагітних із передлежанням плаценти, передчасним відшаруванням нормально розташованої плаценти.

Спостереження за веденням III періоду пологів та раннього післяпологового, накладанням швів при травмах пологових шляхів, проведення контролю крововтрати.

У кабінеті доклінічної практики на фантомі відпрацьовують техніку ручного відокремлення плаценти та ручного обстеження порожнини матки, техніку накладання та зняття швів на муляжах.

Практичні навички:

- ручне відділення плаценти на фантомі;
- контроль та оцінювання об'єму крововтрати;
- активне ведення III періоду пологів на фантомі;
- ручне обстеження порожнини матки на фантомі;
- проведення епізіотомії, перинеотомії (на фантомі);
- огляд шийки матки за допомогою дзеркал (на фантомі);
- зашивання розривів шийки матки (на фантомі);
- зашивання розривів промежини (на фантомі).

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Класифікація та причини акушерських кровотеч.
2. Види пологового травматизму.

Тема 7. Вузкий таз. Неправильні положення плода

ЛЕКЦІЯ

Поняття про анатомічно та клінічно вузький таз. Класифікація вузького таза. Характеристика різних форм вузького таза. Діагностика. Особливості біомеханізму пологів. Перебіг вагітності та пологів при вузькому тазі. Діагностика клінічно вузького таза. Показання для оперативного розродження. Ведення пологів при вузькому тазі.

Поняття про неправильні положення плода. Причини виникнення, діагностика. Ускладнення. Перебіг та ведення вагітності та пологів. Запущене поперечне положення плода, характерні ознаки, ускладнення. Тактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в кабінеті доклінічної практики та жіночій консультації.

Ознайомлення з формами вузького таза.

Обстеження вагітних, вимірювання розміру таза й оцінювання їх.

Ознайомлення з діагностикою неправильних положень плода, з принципами та методами коригувальної гімнастики.

Ознайомлення з особливостями пологів.

Відпрацювання біомеханізму пологів при різних формах вузького таза.

Проведення клінічної оцінки таза в пологах.

Практичні навички:

- визначення ознаки Вастена, Цангенмейстера;
- вимірювання зовнішніх розмірів таза;
- визначення справжньої кон'югати;
- вимірювання індексу Соловйова;
- діагностика неправильних положень плода.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Уявлення про анатомічно та клінічно вузький таз.
2. Особливості біомеханізму пологів при вузькому тазі.
3. Поняття про неправильні положення плода.
4. Термін госпіталізації вагітної при неправильних положеннях плода.

Тема 8. Тазові передлежання плода. Розгинальні вставлення голівки плода

ЛЕКЦІЯ

Уявлення про тазові передлежання. Причини. Класифікація. Діагностика. Особливості перебігу та ведення вагітності. Біомеханізм пологів. Ведення пологів. Ручна допомога при суто сідничному та ножному передлежаннях.

Види розгинальних передлежань. Причини. Діагностика. Особливості ведення пологів при розгинальних передлежаннях голівки плода. Показання для оперативного розродження.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Заняття проводяться в кабінеті доклінічної практики та пологовому будинку. Ознайомлення з діагностикою тазових передлежань плода та з принципами і методами коригувальної гімнастики.

Спостереження за веденням пологів у разі тазових передлежань.

Відпрацьовування на фантомі біомеханізму пологів при тазових передлежаннях, ручної допомоги при суто сідничних і ножних передлежаннях, класичної ручної допомоги в кабінеті доклінічної практики.

Практичні навички:

- біомеханізм пологів при тазовому передлежанні;
- надання ручної допомоги в разі суто сідничних і ножних передлежань, класичної ручної допомоги (на фантомі);
- проведення зовнішнього акушерського обстеження;
- проведення піхвового обстеження на фантомі та діагностики розгинальних вставлень.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Тазові передлежання — поняття, причини.
2. Особливості біомеханізму пологів при розгинальних вставленнях плода.
3. Види асинклітичних вставлень голівки плода.

Тема 9. Гестози вагітних. Екстрагенітальна патологія і вагітність

ЛЕКЦІЯ

Уявлення про гестози. Сучасні теорії виникнення. Класифікація. Ранні гестози. Пізні гестози. Форми, що рідко трапляються. Клінічний перебіг, сучасні методи діагностики. Принципи ведення та лікування гестозів. Показання до переривання вагітності.

Особливості надання першої допомоги при тяжких формах гестозів. Показання до передчасного розродження. Профілактика гестозів.

Вагітність і серцево-судинна патологія. Гіпертензивні розлади. Захворювання нирок у вагітних. Анемія і вагітність.

Інфекційні захворювання (TORCH). Вплив на перебіг вагітності та пологів.

Особливості ведення вагітності та пологів у ВІЛ-інфікованих жінок.

Ізосерологічна несумісність крові матері та плода за резус-фактором та АВ0- системою. Особливості ведення вагітності та пологів із резус(-)належністю крові. Профілактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в жіночій консультації, відділенні патології вагітності та в палаті інтенсивної терапії.

Ознайомлення з обсягом обстеження вагітних із гестозами, принципами лікування ранніх і пізніх гестозів.

Проведення спостереження і догляду за вагітними та родільями з екстрагенітальною патологією.

Спостереження за наданням допомоги вагітним із тяжкими формами пізніх гестозів, заповнюванням листка інтенсивного спостереження.

Практичні навички:

- визначення білка в сечі;
- складання плану ведення вагітної із захворюваннями серцево-судинної системи;
- складання плану ведення пологів у роділлі з резус-негативною кров'ю.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Уявлення про гестози, сучасні теорії виникнення.
2. Гіпертензивні розлади під час вагітності.
3. Анемія і вагітність.
4. Види та причини ізосерологічної несумісності крові матері та плода.
5. Ведення вагітності та пологів при СНІД.
6. Види аномалій плодового яйця.
7. Маловоддя, багатоводдя. Причини, клінічні прояви, тактика.

Тема 10. Багатоплідна вагітність. Акушерські операції

ЛЕКЦІЯ

Уявлення про багатоплідну вагітність. Однояйцеві та двоаяйцеві двійнята. Причини. Перебіг вагітності. Ускладнення. Ведення вагітності. Особливості ведення пологів.

Уявлення про акушерські операції. Класифікація акушерських операцій. Показання, умови для проведення розроджувальних операцій. Плорудуїнівні операції.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в жіночій консультації та пологовому будинку.

Ознайомлення з методами діагностики багатоплідної вагітності, історіями пологів у разі багатоплідної вагітності.

Складання наборів інструментів — у кабінеті доклінічної практики.

Практичні навички:

- зовнішнє акушерське обстеження;
- вислуховування серцебиття плода;
- підготовка набору інструментів для штучного аборту;
- підготовка набору інструментів для плорудуїнівних операцій.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Причини виникнення багатоплідної вагітності.
2. Характеристика однояйцевої та двоаяйцевої двійні.
3. Термін госпіталізації вагітних у разі багатопліддя.
4. Уявлення про акушерські операції.
5. Операції, які зберігають вагітність.
6. Плорудуїнівні операції.

Тема 11. Охорона праці в галузі

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Використання нормативно-правової бази для захисту особистості, види відповідальності, види інструктажів з техніки безпеки.
2. Заходи боротьби із внутрішньолікарняною інфекцією в лікувально-профілактичних закладах.
3. Гігієна праці медичного персоналу.
4. Заходи безпеки щодо профілактики зараження медичних працівників вірусними гепатитами В, С і ВІЛ-інфекціями.
5. Індивідуальні засоби захисту та інфекційний контроль.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Уявлення про акушерську науку.
2. Будова жіночого таза.
3. Жіночі статеві органи.
4. Нормальний менструальний цикл.
5. Фізіологія вагітності. Запліднення. Імплантація.
6. Причини настання пологової діяльності.
7. Уявлення про післяпологовий період.
8. Поняття про невиношування та переносування вагітності.
9. Причини аномалій пологової діяльності.
10. Класифікація та причини акушерських кровотеч.
11. Види пологового травматизму.
12. Уявлення про анатомічно та клінічно вузький таз.
13. Особливості біомеханізму пологів при вузькому тазі.
14. Уявлення про неправильні положення плода.
15. Тазові передлежання — поняття, причини.
16. Особливості біомеханізму пологів при розгинальних вставленнях голівки плода.
17. Уявлення про гестози. Сучасні теорії виникнення.
18. Гіпертензивні розлади під час вагітності.
19. Анемія і вагітність.
20. Види та причини ізосерологічної несумісності крові матері та плода.
21. Причини виникнення багатоплідної вагітності. Характеристика однояйцевої та двояйцевої двійні.
22. Уявлення про акушерські операції. Плорурійні операції.
23. Види інструктажів з техніки безпеки.
24. Інфекційна безпека та інфекційний контроль.
25. Індивідуальні засоби захисту медичного персоналу в акушерстві.
26. Види відповідальності за порушення трудової дисципліни.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Підготовка рук до приймання пологів.
2. Вимірювання зовнішніх розмірів таза.
3. Вимірювання індексу Соловйова.
4. Вимірювання діагональної кон'югати на фантомі.
5. Визначення справжньої кон'югати.
6. Вимірювання окружності живота.
7. Вимірювання висоти стояння дна матки.
8. Вислуховування серцебиття плода.
9. Визначення положення, позиції, передлежання плода.
10. Заповнення патронажного листка.
11. Підрахунок і оцінювання переймів.
12. Зовнішнє акушерське обстеження.
13. Вислуховування серцебиття плода.
14. Приймання пологів на фантомі.
15. Ознаки відокремлення посліду.
16. Оцінювання кровотрати у пологах.
17. Огляд посліду на цілість.
18. Проведення первинного туалету новонародженого.
19. Активне ведення ІІІ періоду пологів.
20. Огляд пологових шляхів на фантомі.
21. Проведення туалету породіль.
22. Проведення догляду за швами на промежині.
23. Складання набору інструментів для штучного переривання вагітності.
24. Контроль і оцінювання пологової діяльності.
25. Визначення розкриття маткового вічка зовнішніми способами (за контракційним кільцем, за Роговіним).
26. Ручне відділення плаценти на фантомі.
27. Ручне обстеження порожнини матки на фантомі.
28. Проведення епізіотомії, перинеотомії (на фантомі).
29. Зашивання розривів шийки матки (на фантомі).
30. Зашивання розривів промежини (на фантомі).
31. Визначення ознаки Вастена, Цангенмейстера.
32. Діагностика неправильних положень плода.
33. Проведення надання ручної допомоги в разі суто сідничних і ножних передлежань, класичної ручної допомоги (на фантомі).
34. Проведення піхвового дослідження на фантомі та діагностика розгинальних вставлень.
35. Складання плану ведення вагітної із захворюваннями серцево-судинної системи.
36. Складання плану ведення пологів у роділлі із резус-негативною кров'ю.
37. Підготовка набору інструментів для плорурійних операцій.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Гестози вагітних: поняття, класифікація.
2. Гестози першої половини вагітності: клінічна картина, принципи лікування.
3. Гестози другої половини вагітності: класифікація, діагностичні критерії.
4. Преєклампсія легкого та середнього ступеня тяжкості: тактика, принципи лікування.
5. Тяжкі форми пізнього гестозу вагітних: тактика, перша допомога.
6. Профілактика гестозів вагітних.
7. Ведення вагітності та пологів при серцево-судинній патології.
8. Хвороби нирок і вагітність.
9. Ізосерологічна несумісність крові матері та плода за резус-фактором та системою АВ0; особливості ведення вагітності та пологів.
10. Інфекційні захворювання і вагітність (TORCH) — особливості ведення вагітності і пологів.
11. Невиношування вагітності: причини мимовільного абортів, стадії розвитку, профілактика. Тактика.
12. Передчасні пологи, особливості ведення.
13. Переношування вагітності: діагностика, тактика фельдшера, особливості ведення пологів. Ознаки переношування у плода.
14. Передлежання плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
15. Передчасне відшарування плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
16. Аномалії пологової діяльності: класифікація, діагностика, принципи лікування.
17. Вузкий таз: поняття, класифікація, особливості ведення пологів.
18. Пологи при розгинальних вставленнях голівки плода.
19. Тазове передлежання плода: класифікація, діагностика, особливості ведення вагітності та пологів, ускладнення у пологах.
20. Поперечне положення плода: діагностика, ускладнення вагітності та пологів, тактика в разі задавненого поперечного положення плода.
21. Багатоплідна вагітність: види, діагностика, ускладнення, тактика ведення пологів.
22. Патологія послідового періоду, ведення послідового періоду.
23. Кровотечі в ранній післяпологовий період: причини, перша допомога.
24. Розриви шийки матки, піхви та промежини: причини, діагностика, тактика.
25. Розрив матки: класифікація, причини, клінічна картина загрози розриву матки та розриву матки, що стався. Тактика фельдшера.
26. Післяпологові септичні захворювання: класифікація, причини, клінічна картина, принципи лікування.
27. Акушерські операції: класифікація, показання та умови для виконання розроджувальних операцій.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Будова таза. Розміри таза та їх вимірювання.
2. Діагностика вагітності в ранні терміни.
3. Діагностика вагітності в пізні терміни.
4. Провісники пологів. Пологи: поняття, періоди. Пологові сили.
5. Перебіг і ведення I періоду пологів.
6. Перебіг і ведення II періоду пологів.
7. Перебіг і ведення III періоду пологів.
8. Перебіг і ведення нормального післяпологового періоду.
9. Догляд за породілцею.
10. Гестози вагітних: поняття, класифікація.
11. Гестози першої половини вагітності: клініка, принципи лікування.
12. Гестози другої половини вагітності: клініка, принципи лікування.
13. Тяжкі форми пізнього гестозу: клінічна картина, перша допомога.
14. Невиношування вагітності: причини мимовільного абортів, клінічні стадії, тактика.
15. Передчасні пологи: особливості ведення.
16. Передлежання плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
17. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: клінічна картина, діагностика, тактика фельдшера.
18. Вузкий таз: поняття, класифікація, діагностика, особливості ведення пологів.
19. Клінічне оцінювання таза під час пологів.
20. Тазове передлежання плода: класифікація, ускладнення під час пологів, особливості ведення вагітності та пологів.
21. Поперечне положення плода: діагностика, ускладнення вагітності та пологів, тактика фельдшера в разі задавненого поперечного положення.
22. Багатоплідна вагітність: діагностика, ускладнення, ведення пологів.
23. Патологія послідового періоду. Ведення послідового періоду.
24. Кровотеча в ранній післяпологовий період: причини, перша допомога.
25. Септичні післяпологові захворювання: класифікація, причини, діагностика, клінічні прояви, профілактика.
26. Акушерські травми: причини, клінічна картина, діагностика, лікування розривів пологових шляхів.
27. Розрив матки: класифікація, причини, клінічна картина загрози розриву матки та розриву, який стався. Тактика фельдшера.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

- Грищенко В.І., Щербина М.О. Акушерство: підручник. — К.: Медицина, 2009. — 408 с.
- Касевич Н.М., Шаповал К.І. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підручник. — К.: Медицина, 2007. — 224 с.
- Мороз Л.О. Посібник для практичних занять з акушерства. — К.: Здоров'я, 2006. — 258 с.
- Назарова І.В. Невідкладні стани в акушерстві: навч. посіб. — К.: Медицина, 2008. — 104 с.
- Назарова І.Б. Медсестринство в акушерстві: підручник. — К.: Медицина, 2008. — 224 с.
- Назарова І.Б., Самойленко В.Б. Фізіологічне акушерство: підручник. — К.: Медицина, 2009. — 407 с.
- Хміль С.В., Романчук Л.І., Кучма З.М. Акушерство: підручник. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. — 624 с.
- Шатило В.Й., Яворський П.В. Практикум з фантомного акушерства. — К.: Медицина, 2010. — 112 с.